

ТЕМА 5. УТВОРЕННЯ СТУПЕНІВ ПОРІВНЯННЯ ПРИКМЕТНИКІВ. ПОМИЛКИ ПРИ СТУПЕНЮВАННІ ПРИКМЕТНИКІВ

Вправа 1. Утворіть вищий ступінь порівняння прикметників, поясніть зміни приголосних.

Глибокий, дужий, дорогий, близький, слабкий, легкий, високий, молодий, багатий, тонкий, тяжкий, далекий, короткий, швидкий, низький, товстий, поганий, рідкий.

Вправа 2. Утворіть, якщо можливо, форми ступенів порівняння від наведених прикметників.

Веселий, Іллін, радісний, поганий, обґрунтований, гожий, білуватий, дерев'яний, респектабельний, широченний, прекрасний, чудовий, сучасний, нездійснений, міцний, дужий, салатовий, синій, легковажний, сіро-синій, буланий, лисий, босий, вишневий, переважний, гарний, качиний, український.

Вправа 3. Знайдіть неправильно утворені форми ступенів порівняння прикметників і запишіть їх правильно.

Старший, поганіший, старіший, менш мокріший, більш віддалений, найбільш здібніший, вузький, щонайдальший, найтовстіший, кращий, багатіший, багатший, менший, маліший, більш відданий, менш досвідчений, якнайдорожчий, ближчий, найменш грамотний.

Вправа 4. Перекладіть українською мовою. Відзначте особливості творення ступенів порівняння прикметників у російській та українській мовах.

1. Лес здесь чище, чем у озера. 2. Железо твёрже олова. 3. Киев больше Донецка. 4. Самый известный ученый в этой области. 5. Сестра страше брата на два года. 6. Днепр шире Десны. 7. Задача решена самым простым способом. 8. Студенты готовились к самому сложному экзамену. 9. Это дерево выше других. 10. Этот путь самый близкий. 11. Лучшие сорта яблок. 12. Красивейшие места. 13. Лучший из лучших. 14. Самый ловкий в команде.

Вправа 5. Проаналізуйте правильність вживання прикметників. Відредагуйте речення.

1. Марія молодша мене на два роки. 2. Фармацевтична галузь у будь-якій цивілізованій країні входить до п'ятірки самих прибуткових. 3. Кімната після ремонту стала більш затишнішою. 4. Дні стали більш коротшими. 5. Квіти – самий приємніший подарунок для жінки. 6.

Стаж його роботи на підприємстві не більше чотирьох років. 7. Кузьменко сьогодні зловив найбільш величезну рибу. 8. Текст телефонограми має бути не більше 50 слів. 9. Вимогливіше Марії Іванівни вчительки немає. 10. Це був мій найбільший гарний відпочинок. 11. Більш цікавішої книжки годі й шукати. 12. Це один з самих відомих творів письменника. 13. Магазин пропонує офісні меблі самих вишуканих форм. 14. Це порушення було більш серйознішим, чим попереднє. 15. Полімер-бітумна плівка в два рази дешевша армогідробутилу.

Вправа 6. Перекладіть текст українською мовою. Порівняйте використання в українській та російській мовах аналітичної та синтетичної форм ступенів порівняння прикметників.

Сыры относятся к самым питательным продуктам. Например, калорийность 100 г сыра высших сортов составляет 350-400 ккал. Трудно найти человека, который бы не любил этот продукт. Выбор сыров, предлагаемый сегодня нашей и зарубежной промышленностью, огромен. Отдавая предпочтение сырам более острым или более сладким, более мягким, более эластичным, более ароматным, мы не догадываемся, по скольким еще качествам могут оценить этот замечательнейший продукт специалисты. Настоящих профессионалов собрал международный фестиваль сыра, который проходит в Латвии. Сейчас этот фестиваль очень популярен. Кстати, из прибалтов самые большие любители сыра живут в Эстонии. Каждый ее житель съедает в среднем за год 6,7 килограмма этого вкуснейшего продукта, в Литве – 4,9 килограмма, а в Латвии – 3,2. Но в Западной Европе эти показатели гораздо выше, чем в Прибалтике, – там каждый в среднем съедает по 10-15 килограммов сыра в год. Фестиваль выявил и то, что некоторые виды латвийских, литовских и эстонских сыров не хуже австрийских, швейцарских, признанных лучшими в мире. (З газети).

Вправа 7. Повторіть правопис прикметникових суфіксів. На місці крапок поставте *e(ε)* чи *o(ьo)*, *йo* й поясніть правопис суфіксів.

Півоні...вий, гутаперч...вий, торц...вий, чебрец...вий, сторож...вий, яблун...вий, овоч...вий, оранж...вий, вермішел...вий, грош...вий, ді...вий, кизил...вий, коричн...вий, замш...вий, марганц...вий, марш...вий, груш...вий, деш...вий, ситц...вий, черепах...вий, свинц...вий, вол...вий, песц...вий, алич...вий, парч...вий, раді...вий, бо...вий, квітн...вий, емал...вий, шагрєн...вий, нул...вий, ясен...вий, промен...вий, ключ...вий, га...вий, плащ...вий, стал...вий, смуш...вий, вільх...вий, марганц...вий, плеч...вий.

Завдання

У завданнях 1-2 визначте варіант, в якому допущено помилку при утворенні ступенів порівняння прикметників. Якщо помилка в одному варіанті, то позначте в якому саме (I, II, III), якщо помилка у двох – позначте відповідь IV, якщо помилок немає – відповідь V.

1.

- I. Легший, більш веселий.
- II. Преважчий, архіважливіший.
- III. Лисіший, білявіший.
- IV. Помилки у двох варіантах.
- V. Помилки немає.

2.

- I. Самий вишуканий, вужчий.
- II. Найніжніший, дерев'яніший.
- III. Більш цікавий, кращий.
- IV. Помилки у двох варіантах.
- V. Помилки немає.

3. В якому прикладі допущено помилку?

- I. Більш серйозний.
- II. Значно серйозніший.
- III. Більш серйозніший.
- IV. Найсерйозніший.
- V. Серйозніший за всіх.

4. Яким із п'яти наведених варіантів можна заповнити позначене крапками місце в реченні?

Олег ... Віталія на 10 см.

- I. Вище.
- II. Вище ніж.
- III. Вищий від.
- IV. Вище за.
- V. Вищий чим.

5. Визначте пару прикметників, які подані з порушенням орфографічної норми.

- I. Смушевий, парчевий.
- II. Радієвий, грошевий.
- III. Грошовий, плечовий.
- IV. Помилки у двох парах.

- V. Помилок немає.
6. **Доберіть синонім до фразеологізму “Пошитися в собачу шкуру”.**
- I. Пошити у брехню.
  - II. Починати здалека розмову.
  - III. Гопки скакати.
  - IV. Брати на зуби.
  - V. Піджимати хвіст.
7. **Який із фразеологізмів має значення “протестувати, не погоджуватися з кимось”?**
- I. Ставати руба.
  - II. Мак цвіте в голові.
  - III. Хляпати вухами.
  - IV. Давитися хлипанцями.
  - V. Топтати ряст.
8. **Визначте спільний компонент у фразеологізмах “...нурка” та “...око”.**
- I. Пустити.
  - II. Вдарити.
  - III. Відводити.
  - IV. Дивитися.
  - V. Малювати.
9. **В якому слові наголос не змінює значення слова?**
- I. Чадіти.
  - II. Гірка.
  - III. Постіль.
  - IV. Запал.
  - V. Мука.
10. **Знайдіть слово, де порушена орфоепічна норма.**
- I. Помилки́ (мн.).
  - II. Витра́ти (мн.).
  - III. Гро́шей.
  - IV. Дітьми.
  - V. Вірші.
11. **Яке слово треба писати з літерою *г*?**
- I. ...урт.
  - II. За...ін.
  - III. ...ноття.

- IV. ...ирло.
- V. До...овір.

12. Знайдіть пару слів, яка не є синонімічною.

- I. Мешти – черевики.
- II. Нарізний – окремий.
- III. Рівчак – канава.
- IV. Стужитися – застудитися.
- V. Усі синонімічні.

13. Доберіть антонім до іменника “путеря”.

- I. Краса.
- II. Сила.
- III. Вдача.
- IV. Слабкість.
- V. Нещастя.

14. В якому варіанті неправильно вжито слова?

- I. Земля-годівниця.
- II. Риб’яча консерва.
- III. Будова тіла.
- IV. Помилки у двох варіантах.
- V. Помилки немає.

15. З’ясуйте, який іменник логічно сполучається із запропонованим прикметником, або вкажіть, що всі іменники поєднуються з ним.

ПРОФЕСІЙНИЙ (а, е) ...

- I. Досвід.
- II. Захворювання.
- III. Лексика.
- IV. Освіта.
- V. Усі іменники сполучаються з даним прикметником.